

Wustawa kraja Bramborska

Wustawa kraja Bramborska

Wót 20. awgusta 1992

(GVBl. I, b. 298)

slědny raz změnjona pšez

kazń wót 5. julija 2022

(GVBl. I/ cł. 19)

Krajny sejm jo 14. apryla 1992 pšedłogu krajneje wustawy wobzamknuł.

Bramborska ludność jo ju 14. junija 1992 pšez ludowy rozsud pšiwzeła.

Wopśimješe

1. głowny źěl:

Zakłady

Artikel 1	Kraj Bramborska
Artikel 2	Zasady wustawy
Artikel 3	Lud stata
Artikel 4	Krajne barwy a krajny wopon

2. głowny źěl:

Zakładne pšawa a statne zaměry

1. wótržk:

Płašiwosć a pšawniski šćit

Artikel 5	Płašiwosć
Artikel 6	Pšawniski šćit

2. wótržk:

Lichota, rownosć a dostojnosć

Artikel 7	Šćit dostojnosći cłowjeka
Artikel 7a	Šćit měrnego zgromadnego žywjenja
Artikel 8	Pšawo na žywjenje
Artikel 9	Lichota wósoby
Artikel 10	Liche rozwijanje wósobiny
Artikel 11	Šćit datow
Artikel 12	Jadnakosć
Artikel 13	Lichota wědobnosći, wěry a wuznaša
Artikel 14	Nježełe a swěženje
Artikel 15	Njezranjobnosć bydlenja
Artikel 16	Listowe, postowe a telefonowe pótajmstwo
Artikel 17	Wólność
Artikel 18	Pšawo na azyl, zakaz pšepódaša a wustarcenja
Artikel 19	Lichota měnjenja a medijow

Artikel 20 Lichota zjadnošenja

3. wótrězk: Politiske pšawa sobupóstajenja

Artikel 21 Pšawo na politiske sobupóstajenje

Artikel 22 Wuzwólowanje a ludowe wótgłosowanja

Artikel 23 Lichota zgromažowanja

Artikel 24 Pšawo na peticije

4. wótrězk: Pšawa serbskego luda a jogo pśislušnicow a pśislušnikow

Artikel 25 Pšawa serbskego luda a jogo pśislušnicow a pśislušnikow

5. wótrězk: Manželstwo, familija, žywieńske zgromažeństwa a žiši

Artikel 26 Manželstwo, familija a žywieńske zgromažeństwa

Artikel 27 Šćit a wótkubłanje žiši a młodostnych

6. wótrězk: Kubłanje, wědomnosć, wuměłstwo a sport

Artikel 28 Zasady wótkubłanja a kubłanja

Artikel 29 Pšawo na kubłanje

Artikel 30 Šulstwo

Artikel 31 Lichota wědomnosći

Artikel 32 Wusoke šule

Artikel 33 Dalejkubłanje

Artikel 34 Wuměłstwo a kultura

Artikel 35 Sport

7. wótrězk:	Cerkwje a nabóžninske zgromaženstwa
Artikel 36	Pšawniska pozicija
Artikel 37	Wobsejžeństwo a statne winowatosći
Artikel 38	Dušepastyřstwo
8. wótrězk:	Pšíroda a wobswět
Artikel 39	Ščit pšírodných žywjenskich zakładow
Artikel 40	Grunty a zemja
9. wótrězk:	Wobsejžeństwo, góspodařstwo, žěło a socialne zawěšćenje
Artikel 41	Wobsejžeństwo a pšawo na derbstwo
Artikel 42	Góspodařstwo
Artikel 43	Rolnikařstwo a gólnikařstwo
Artikel 44	Spěchowanje struktury
Artikel 45	Socialne zawěšćenje
Artikel 46	Pomoc w nuzy
Artikel 47	Bydlenje
Artikel 48	Žěło
Artikel 49	Lichota pówołanja
Artikel 50	Sobupóstajenje
Artikel 51	Lichota koalicije a pšawo na štrajkowanje
10. wótrězk:	Sudniske póstupowanje a wótpokutowanje
Artikel 52	Zakładne pšawa pšed sudnistwom
Artikel 53	Zakładne pšawa we chłostańskem procesu
Artikel 54	Wótpokutowanje

3. główny źěl:

1. wótrězk:

Artikel 55

Artikel 56

Artikel 57

Artikel 58

Artikel 59

Artikel 60

Artikel 61

Artikel 62

Artikel 63

Artikel 64

Artikel 65

Artikel 66

Artikel 67

Artikel 68

Artikel 69

Artikel 70

Artikel 71

Artikel 72

Artikel 73

Artikel 74

Statna organizacija

Krajny sejm

Krajny sejm

Lichotny mandat wótpóslanych

Indemnosć

Imunosć

Pšawo na wótpokazanje znankstwa

Zarownanje

Pšeskaržba wótpóslanych

Wólbna perioda, nowowólba

Wólbne pšespytowanie

Pósejženja

Wobzamknjenje

Winowatosć pšibytnosći a pšawo na pšístup

Frakcije

Jadnański pórěd

Prezidium

Wuběrki

Peticijowy wuběrk

Pšepytowańske wuběrki

Enkwetne komisije

Zagronite kraja

2. wótrězk:

Artikel 75:

Artikel 76:

Artikel 77:

Kaznidawaństwo

Kazniska iniciatiwa

Ludowa iniciatiwa

Ludowe póžedanje

Artikel 78:	Ludowy rozsud
Artikel 79:	Změny wustawy
Artikel 80:	Pšawniske wukaze
Artikel 81:	Wózjawjenje, nabyše płašiwosći

3. wótrězk:

Krajne kněžařstwo

Artikel 82:	Zestajenje
Artikel 83:	Wuzwólowanje ministraškeje prezidentki abo ministraškego prezidenta
Artikel 84:	Pówołanje a pušćenje ministraškow a ministarjow
Artikel 85:	Skóńcenje amtskego casa
Artikel 86:	Konstruktivny wotum njedowěry
Artikel 87:	Pšašanje dowěry
Artikel 88:	Pšisega
Artikel 89:	Twórjenje wóle
Artikel 90:	Pšedsedanje, wobzamknjenje, jednaške nawjedowanje
Artikel 91:	Pšawo zastupowanja, dogrona
Artikel 92:	Pšawo wobgnaženja
Artikel 93:	Zastojnice a zastojniki
Artikel 94:	Winowatosć krajneho kněžařstwa k informěrowanju
Artikel 95:	Njeznjasliwosć

4. wótrězk:

Zastojnstwo

Artikel 96:	Organizacija zastojnstwa
Artikel 97:	Komunalne samozastojnstwo
Artikel 98:	Teritorialne změny

Artikel 99:	Gmejnske danki
Artikel 100:	Komunalna wustawowa skjaržba

5. wótrězk:

Financownistwo

Artikel 101	Góspodařski plan
Artikel 102	Pšechodne społnomócnjenje
Artikel 103	Wzeše kreditow
Artikel 104	Zarownanje wudawkow
Artikel 105	Pšestupjenja góspodařskega etata
Artikel 106	Zlicowanje a pšespytowanje zlicowařstwa
Artikel 107	Krajne zliceńske wuše zastojnstwo

6. wótrězk:

Pšawnistwo

Artikel 108	Pšawodawstwo
Artikel 109	Pówołanje sudnicow a sudnikow
Artikel 110	Cesnoamtske sudnice a sudniki
Artikel 111	Pšesklaržba sudnika
Artikel 112	Wustawowe sudnistwo
Artikel 113	Pšislušnosć wustawowego sudnistwa

7. wótrězk:

Pšechodne a kóńčne póstajenja

Artikel 114	(Wótpórany)
Artikel 115	Wustawu dawajuca zgromažina
Artikel 116	Noworědowanje ruma Bramborska – Barliń
Artikel 117	Nabyše płašiwosći wustawy

Preambla

My, bergaŕki a bergarje kraja Bramborska, smy sebje pšez wólny rozsud dali toš tu wustawu, w duchu tradicijow pšawa, tolerance a solidarity na Bramborskej zemi, na zaklaže měrniwych pšeměnenjow w nazymje lěta 1989, z wótpóglědom zawěsćiš dostojnosć a lichotu cłowjeka, ředowaš zgromadne žywnjenje w socialnej spšawnosći, spšchowaš derjeměše wšyknych, šćitaš a wótwardowaš pširodu a wobswět, a zaměrnje wugótowaš zwězkowy kraj Bramborska ako žywy cłonk Zwězkoweje republiki Nimska we se zjadnošujucej Europje a na tom Jadnom swěše.

1. głowny źěl: Zakłady

Artikel 1 (Kraj Bramborska)

- (1) Bramborska jo kraj Zwězkoweje republiki Nimska.
- (2) Kraj se rozřědujo do gmejnow a gmejnskich zwězkow.
- (3) Głowne město kraja jo Pódstupim.

Artikel 2 (Zasady wustawy)

- (1) Bramborska jo lichotny, pšawniski statny, socialny, měroju a spšawnosći, šćitoju pširodneho wobswěta a kulturje zawězany demokratiski kraj, kótaryž se procujo wó zgromadne źěło z drugimi ludami, a wósebnje z pólskim susednym krajom woplěwa a wuwija pšijašelne pósěgi.
- (2) Lud jo nosař statneje mócy.
- (3) Lud kraja Bramborska se wuznawa k zakładnym pšawam, ako su zapisane w Zakładnej kazni Zwězkoweje republiki Nimska, w Europskej konwencji za šćit cłowjecnych pšawow a zakładnych lichotow, w Europskej socialcharše a w Internacjonalnych paktach cłowjecnych pšawow.
- (4) Kaznidawařstwo se pšez ludowy rozsud a pšez krajny sejm wugbajo. Wugbajuca móc laży w rukach krajnego kněžařstwa, zastojnskich instancow a organow samozastojnstwa. Pšawodawstwo jo dowěrjone njewótwisnym sudnicam a sudnikam.

(5) Póstajenja Zakładneje kazni pśesečaju póstajenja krajneje wustawy. Kaznidawařstwo jo wězane na Zwězkowe pšawo a na krajnu wustawu, wugbajuca móc a pšawodawstwo stej wězanej na kazń a pšawo.

Artikel 3 (Lud stata)

(1) Bergaŕki a bergarje w zmysle toš teje wustawy su wšykne Nimcowki a Nimce pó artiklu 116 pódstawk 1 Zakładneje kazni z wobstawnym měštnom pśebywanja w kraju Bramborska. Wobydlaŕki a wobydlarje w zmysle toš teje wustawy su wšykne wósoby z wobstawnym měštnom pśebywanja w kraju Bramborska, njewótwisnje swójeje statneje pśislušnosći.

(2) Nimcowki a Nimce w zmysle Zakładneje kazni maju w Bramborskej samske pšawa a winowatosći, dalokož njewobstoj za bergaŕki a bergarjow Bramborskeje kazniske wobmyslenje.

(3) Pśislušnice a pśislušniki drugich statow a bžezstatne z měštnom pśebywanja w Bramborskej su Nimcam w zmysle Zakładneje kazni rownopšawne, dalokož njepóstajiju toš ta wustawa abo kazni něco drugego.

Artikel 4 (Krajne barwy a krajny wopon)

Krajnej barwje stej cerwjena a běła. Krajny wopon jo cerwjeny markojski hodlaŕ na běłej płoni.

2. głowny žěl:

Zakładne pšawa a statne zaměry

1. wótrězk: Płašiwosć a pšawniski šćit

Artikel 5 (Płašiwosć)

(1) Jadnotliwcam a towarišnostnym kupkam w toš tej wustawje zawěšćone zakładne pšawa zawězuju kaznidawařstwo, wugbajucu móc, pšawodawstwo a, dalokož toš ta wustawa to póstajiju, teke tšeše ako njepóšřednje płašece pšawo.

(2) Dalokož móžo se pó toś tej wustawje zakładne pšawo pšez kazń abo na zakłaže kazni wobgranicowaś, ma se zasada poměrności dožaržaś. Na žeden part njesmějo se zakładne pšawo w swójej bytosći zraniś. We wobgranicujucej kazni ma se na zakładne pšawo z pomjenjenim artikla pokazaś.

(3) Zakładne pšawa plaše teke za tukrajne juristiske wósoby, dalokož daju se wóno pšawa pó swójom charakterje za nich nałožowaś.

Artikel 6 (Pšawniski šćit)

(1) Pšawo na wužywanje pšawniskego póstupowanja maju wšykne, kótarež se wót zjawneje mócy w swójjich pšawach zraniju.

(2) Kužda wósoba móžo z twarženim, až jo se zraniła wót zjawneje mócy w zakładnem pšawje, ako jo z toś teju wustawu zawěšćone, zapódaś pla Krajnego wustawowego sudnistwa wustawowe wobšěžkowanje. Nadrobnosći rědujo kazń, kótaraž móžo pjerwejše wupóceranje pšawniskego póstupowanja a wósebné jadnanje pšed pšiwzešim wobšěžkowanja pomináš.

(3) Pšestupijo-li zjawna móc winowatosć zjawnego pšawa, ako ma napšěsiwo drugim społniś, tak zarucyjo jeje nosař pó napšawach kazni drugim narowanje napóraneje škódy.

2. wótrězk: Lichota, rownosć a dostojnosć

Artikel 7 (Šćit dostojnosći cłowjeka)

(1) Dostojnosć cłowjeka jo njedotyknjwa. Ju sebje wažyś a šćitaś jo winowatosć wšěje statneje mócy a zakład kuždego solidariskego zgromaženstwa.

(2) Wšykne luže deje drugim jich dostojnosć pšípóznawaś.

Artikel 7a (Šćit měrneho zgromadnego žywjenja)

Kraj šćita měrne zgromadne žywjenje luži a zadora antisemitizmoju, anticyganizmoju a šyrjenju rasistiskich a cuzych wótpokazujujnych myśli.

Artikel 8 (Pšawo na žywjenje)

(1) Kuždy cłowjek ma pšawo na žywjenje, njezranjonosć a na cesćenje swójeje dostojnosći, gaž laży na wuměrach. Do pšawow na žywjenje a na njezranjonosć smějo se jano zapšimnuš na zakłaže kazni.

(2) Wó ščit njenarožonego žywjenja dej se wósebnje staraš pšez wobšyrne rozjasnjenje, dermatne póražowanje a socialnu pomoc.

(3) Žeden cłowjek njesmějo se pódejspiš surowej, njechtowjecnej, pónižajucej wašni zažaržanja abo štrofje a nichten njesmějo se bžeze wólnego a wuraznego pšigłosowanja wustajiš medicinskim abo wědomnostnym wopytanjam.

Artikel 9 (Lichota wósoby)

(1) Lichota wósoby jo njezranjobna. Wóna smějo se jano na zakłaže kazni wobgranicowaš a to jano pši glědanju na formy, ako su w njej pšedpisane.

(2) Wó dopušćenju a trašu popajži rozsužijo jano sudnica abo sudnik. Pšed kuždym sudnikojским rozsudom wó póstajenju abo dalejtrašu jadnogo popajžeństwa ma se pótrjefjonym móžnosć daš, pó swójej wóli pšawniskego zastupnika k tomu braš. Mimo tego ma se bžez komuženja wósoba dowěry informěrowaš; pla młodostnych maju zagronite za wótkubłanje pšawo na wobžělenje pši jadnanju.

(3) Pši kuždem njesudnikojским póstajenju wó popajži ma se tak malsnje ako móžno, nejpózdzej pak w běgu styriadwačasća góžinow, sudnikojške napšašowanje a nejpózdzej do kónca dnja pó pópadnjenju sudnikojški rozsud póstajiš.

(4) Z popajžonymi wósobami njesmějo se daniž šělnje daniž dušnje zlé wobchadaš daniž njesmějo se jim šikany nagótowaš.

Artikel 10 (Liche rozwijanje wósobiny)

Kužda wósoba ma pšawo na liche rozwijanje swójeje wósobiny, dalokož njezranijo pšawa drugich a njepšestupijo wustawu a jej wótpowědujuce kazni.

Artikel 11 (Šćit datow)

(1) Kužda wósoba ma pšawo, sama rozsužiš wó pšewóstajenju a wužywanju swójjich wósobinskich datow, na informaciju wó składowanju swójjich wósobinskich datow a na glědanje do aktow a do howacnych amtskich pódlóžkow, dalokož ju samu nastupaju a tomu napšešiwu njestoję pšawa tšešich. Na wósobu wězane daty směju se jano z dobrowólnym a wuraznym pšigłosenim wopšawnjonego zwěšćowaš, składowaš, wobžěłowaš, dalejdawaš abo howacej wužywaš.

(2) Wobgranicowanja su jano we pšewažecem powšyknem zajmje pšez kazń abo na zakłaže kazni we wobłuku w njej póstajonych wótmyslenjow dowólone. Kužde zwěšćenje na wósobu wězanych datow ma se ned wopšawnjom znate cyniš, gaž zaměr zwěšćenja to dowólijo.

(3) Na zakłaže zwězkopšawnych pšedpisow ma se zarědowaš wustawowy šćit kraja, kenž pódlazy wósebnej parlamentariskej kontroli. Jomu njepšistoję žedne policajske pšawa. Wón teke njesmějo policiju w zmysle amtskeje pomocy wó napšawy pšosys, za kótarež sam njejo wopšawnjony.

Artikel 12 (Jadnakosć)

(1) Wšyčne luže su pšed kaznju jadnake. Kuždažkuli swójjowólnosć a kuždycke njewěcowne a nejadnake póstupowanje jo zjawnej mócy zakazane.

(2) Nichten njesmějo se dla swójjogo póchada, swójję narodnosći, swójję rěcy, swójjogo roda, swójję seksuelneje identity, swójjogo socialnego póchada abo połoženja, jadneje zbrašnosći, swójjogo religioznego, swětonaglědnego abo politiskego pšeznanjenja abo z rasistiskich pšicynow priwilegěrowaš abo slědk stajaš.

(3) Žeńske a muske su rownopšawne. Kraj jo zawězany, se staraš ze statkownymi napšawami wó rownostajanje žeńskich a muskich we pówołanju, zjawnem žywjenju, kubljanju a wukubljanju, we familiji ako teke we wobłuku socialnego zawěšćenja.

(4) Kraj, gmejny a gmejske zwězki su zawězane, se staraš wó rownogódnosć žyweńskich wuměnenjow luži ze zbrašnosćami abo bžeze zbrašnosćow.

Artikel 13 (Lichota wědobnosći, wěry a wuznaša)

(1) Lichota wědobnosći, wěry a lichota religiozneho a swětonaglědneho wuznaša stej njezranjobnej, jeju njemólone wugbaše se zawěsćijo.

(2) Nichten njejo zawězany, religiozne abo swětonaglědne pšeznanjenje pokazaš. Zastojnstwa maju jano pón pšawo, se za pšislušnosću k religioznemu zgromaženstwu pšašaš, gaž su z tym pšawa a winowatosći zwězane.

(3) Nichten njesmějo se nuzkaš k wobželenju pši religioznem abo swětonaglědnem jadnanju abo k nałożowanju religioznej formy pšisegi.

(4) Njamóžo-li bergarika abo bergar stasańske winowatosći wědobnosći dla społniš, ma kraj we wobłuku swójjich móžnosćow druge, rownogódnje słušnosći pósrědniš. To pak njeptaši za wótedanki.

Artikel 14 (Njezele a swěženje)

(1) Kraj šćita njezele a wót stata pšipóznate swěženje ako dny wótpócywanja wót žěta.

(2) Z nježelami a swěženjami zwězane tradicije maju se wažyš.

(3) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 15 (Njezranjobnosć bydlenja)

(1) Bydlenje jo njezranjobne.

(2) Pšepytowanja směju se jano wót sudnice abo sudnika abo na zakłaže sudniskego rozsuda, w tšachu dla komudy pak teke wót drugich w kaznjach pšedwizonych organow póstajiš a jano w tam pšedpisanych formach pšewjasć.

(3) Zapšimješa a wobgranicowanja směju se jano pšewjasć k woboranju powšykneje tšašnosći abo w tšachu wó žywjenje za jednotliwe wósoby, na pódlóže kazni teke k wót wobrošenju doraznych tšachow za zjawnu wěstosć a za pórěd, wósebnje k wótpóranju nuze dla felujucego bydleńskego ruma, k woboranju tšašnosći mrětwy abo k šćitu wobgrozonych žiši a młodostnych.

Artikel 16 (Listowe, postowe a telefonowe pótajmstwo)

- (1) Listowe ako teke postowe a telefonowe pótajmstwo su njezranjobne.
- (2) Zapšimješa su jano na zakłaže kazni dowólone, kótaraž móžo parlamentarisku kontrolu a musy nanejmnjej pózdžešu sudnisku kontrolu pšedwižeš.

Artikel 17 (Wólność)

- (1) Wšykne luže maju pšawo na wólność.
- (2) Pšawo, pšebywaš a se zasedliš na kuždemžkuli městnje, smějo se jano pšez kazń abo na zakłaže kazni wobgranicowaš.

Artikel 18 (Pšawo na azyl, zakaz pšepódaša a wustarcenja)

- (1) Politiski pšeslědowane maju pšawo na azyl.
- (2) Wukrajnice a wukrajniki njesměju se pšepódaš abo wustarcyš do jadnogo kraja, w kótaremž jim grozy tšach wótštrofowanja k smjerši abo katowanja.

Artikel 19 (Lichota měnjenja a medijow)

- (1) Kužda wósoba ma pšawo, informacije a měnjenja w kuždej formje lichotnje rozšyrjaš a se z powšykne pšistupnych abo drugich pó pšawje zwužywjobjnych žrědłow infoměrowaš. Płašiwosc toš tych pšawow w službnych abo žělowych poměrach smějo se jano na zakłaže kazni wobgranicowaš.
- (2) Lichota casnikaštwja, rozgłosa, filma a drugich masowych medijow jo zawěšćona. Kazń ma pšez ředowanja w póstupowanju zawěšćiš, až se wjelerakosc w towarišnosći wobstojecych měnjenjow w casnikaštwje a rozgłosu zwuraznja.
- (3) Kazniske wobgranicowanja k šćitoju žiši, młodostnych ako teke cesći a drugich wažnych pšawniskich dobytkow su dowólone. Wójska propaganda a zjawne, cłowjecnu dostojnosť ranjece, diskriminěrowanja su zakazane.

(4) Rozgłos a televizija matej nadawk, pšez pósrédnjenje wjelerakosci programow písinosowaš k twórjenju zjawneho měnjenja. Mimo zjawno-pšawniskich medijowych institucijow maju se na zaklaže kazni priwatne sčelaki dowóliš. Pši tom ma se nejwuša měra wjelerakosci měnjenjow zawěsćiš.

(5) Pšawnej žurnalistiskej žělabnosći njesmějo se pšez winowatosć znankstwa, konfiscěrowanje a pšepytowanie zadoraš.

(6) Censura njama se pšewjasć.

Artikel 20 (Lichota zjadnošenja)

(1) Wšykne luže maju pšawo, partaje, zjadnošeństwa, towaristwa, towarišnosći a druge zwězki založyš a jim pšistupiš. Wšykne zjadnošenja maju pšawo, lichotnje a samostatnje póstajiš swój nutšikowny pórěd.

(2) Zjadnošenja, ako pó swójom zaměrje abo ze swójeju žělabnosću se pšejdu pšešiwu wustawje, chłostańskim kaznjam abo pšešiwu dorozměšu mjazy ludami, deje se na zaklaže kazni wobgranicowanjam pódstajiš abo se zakazaš.

(3) Partaje a bergańske gibanja, ako se zaběraju ze zjawnymi nadawkami a wobwliwuju zjawne twórjenje měnjenja, maju w swójom nutšikownem pórěže wótpowědowaš demokratiskim zasadam. Lichota jich sobustatkownosći pši politiskem twórjenju wóle ma se zawěsćiš.

3. wótrězk: Politiske pšawa sobupóstajenja

Artikel 21 (Pšawo na politiske sobupóstajenje)

(1) Pšawo na politiske sobupóstajenje jo zawěsćone.

(2) Wšykne luže maju wótpowědnje gózenjoju, zamóžnosćam a fachowym wugbašam samske pšawo na pšistup k zjawnym amtam, dalokož njejo za wužywanje kněžańskich písizwólenjow něco drugego kazniski pšedpisane. Pušćenje ze žěta abo discipliněrowanje dla sobustatkowanja w bergańskich gibanjach, zwězkach, religioznych zgromaženstwach abo partajach njejo dowólone.

(3) Wšykne luže maju pšawo, se w bergařskich gibanjach abo zwězkach zgromažoŭaš k wobwliwowanju zjawnych nastupnošćow. Toš te maju pšawo na informěrowanje pšez wšykne statne a komunalne městna a na pšednjasenje jich pšosbow pši wótpowědnych městnach a zastupnikojkich korporacijach. Nadrobnošći rědujo kazń.

(4) Kužda wósoba ma pó kazni pšawo na póglědanje do aktow a howacnych amtskich pódožkow zastojnstwow a zastojnskich institucijow kraja a komunow, dalokož tomu napšešiwu njestoje wažne zjawne abo priwatne zajmy.

(5) Chtož jo pšez zjawne abo priwatne pšedewzeša w swójjich pšawniski šćitanych zajmach pótrjefjony, ma pšawo na wobžělenje pši jadnanju. Samske pšawo maju teke zjadnošeństwa pótrjefjonych. Nadrobnošći rědujo kazń.

Artikel 22 (Wuzwólwanje a ludowe wótgłosowanja)

(1) Kužda bergařka a kuždy bergař ma pó dokóńcenju šesnastego žywieńskego lěta pšawo, do krajnego sejma a do komunalnych zastupnikojkich korporacijow wóliš; pó dokóńcenju wósymnastego žywieńskego lěta pšawo, se do nich wóliš daš. Drugim wobydlařkam a wobydlařam Bramborskeje maju se toš te pšawa pšizwóliš, gaž a dalokož to Zakładna kazń dowóljo.

(2) Kužda bergařka a kuždy bergař ma pó dokóńcenju šesnastego žywieńskego lěta pšawo, se wobžěliš na ludowych iniciatiwach, ludowych póžedanjach a ludowych rozsudach ako teke na wobydlařskich pšosbach, bergařskich póžedanjach a bergařskich rozsudach. Druge wobydlařki a wobydlaře maju pšawo, se wobžěliš na ludowych iniciatiwach a wobydlařskich pšosbach; pšawo, se wobžěliš na ludowych póžedanjach a ludowych rozsudach ako teke na bergařskich póžedanjach a bergařskich rozsudach, ma se jim pšiwdaš, gaž a dalokož to Zakładna kazń dowóljo.

(3) Wuzwólwanje a ludowe wótgłosowanja su powšykne, njepósrědne, jadnake, lichotne a pótajmne. Wopšawnjone k wobžělenju na wólbach su partaje, politiske zjadnošeństwa, zapisane zjadnošeństwa a jednotliwe bergařki a bergaře. Wótpóslane se pó takej wašni póstupowanja wóle, kótaraz wólb wósobiny ze zasadami poměroweje wólby zwězujó. Pšespytowanje wólbow a pšespytowanje wótgłosowanja su ludowym zastupnistwam za wótpowědny wólbny wobwod dowólone. Za pšespytowanje wótgłosowanja ludowego rozsuda pó artiklu 116 pódstawk 1 plaše z

krajom Barliń dojednane wótchylne ředowanja w statnem dogronje za ředowanje ludowych wótgłosowanjow w krajoma Barliń a Bramborska pšez Noworědowańske dogrono. Rozsudny pódlaže sudniskej kontroli.

(4) Chtož se procujo wó městno w ludowem zastupnistwje, ma za pšigótowanje wuzwólwanja pšawo na trěbne wulichowanje wót žěta. Nikomu njesmějo se zajžowaś, se wó mandat wótpóstańca procowaś, jen pšewześ a wugbaś. Wupowěženje abo pušćenje ze žěta jo jano pón dowólone, gaž wobstoje fakty, kenž daju žěłodawarce a želodawarjeju pšawo na pušćenje bžez wupowěženja.

(5) Nadrobnosći ředuju kazń. Kazń móžo wósebne pšedwižeś, až te we pódstawkach 1 do 4 pomjenjone pšawa jano ten ma, ako jo južo wěsty cas bergarńka abo bergarń resp. wobydlańka abo wobydlań we wólbnem abo wótgłosowańskem wobwože. Kazń móžo teke pšedwižeś, až zastojnice a zastojniki, pšistajone zjawneje služby a sudnice a sudniki njamógu rownocasnje byś čłonk krajnego sejma abo komunalnych zastupnikojskich korporacijow.

Artikel 23 (Lichota zgromažowanja)

(1) Wšyknje luže maju pšawo, se mimo pšizjawjenja abo dowólenja měrniwje a njewobronjone zgromažowaś.

(2) Zgromaženja a demonstracije pód gołym njebjom mógu se póstajis ako take, kenž maju se pšizjawiś a kenž mógu se pši njepósrědnem tšachu za zjawnu wěstosć a pši striktnem zachowanju zasady poměrnosći wobgranicyś, rozpušcis abo zakazaś.

Artikel 24 (Pšawo na peticije)

Kužda wósoba ma pšawo, se sama abo w zgromadnosći z drugimi wobrośis z póstarkom, z kritiku a wobšěžkowanim na krajny sejm, komunalne samozastupnikojske korporacije a na kužde howacne statne abo komunalne městno. Wobstoj pšawo na wótegrono w pšiměrjonem casu.

4. wótrěz: Pšawa serbskego luda a jogo pśislušnicow a pśislušnikow

Artikel 25 (Pšawa serbskego luda a jogo pśislušnicow a pśislušnikow)

- (1) Pšawo serbskego luda na šćit, zachowanje a woplěwanje swójeje narodneje identity a swójogo starodawneho sedleńskego ruma se zarucyjo. Kraj, gmejny a gmejnske zwězki spěchuju zwopšawdnenje togo pšawa, pśedewšym kulturnu samostatnosć a statkowe politiske sobupóstajenje serbskego luda.
- (2) Kraj se procujo wó zawěšćenje kulturneje awtonomije serbskego luda a jogo pśislušnicow a pśislušnikow pšez krajnu granicu.
- (3) Pšawo na zdžaržanje a spěchowanje serbskeje rěcy a kultury w zjawnem žywjenu a jeju pósrědnjenje w šulach a žišownjach se zarucyjo.
- (4) W starem sedleńskem rumje serbskego luda ma se serbska rěč do zjawnych napisow zapšěgnuś. Serbska chórgoj ma módru, cerwjenu a běłu barwu.
- (5) Zwopšawženje pšawow serbskego luda a jogo pśislušnicow a pśislušnikow rědujo kazń. Wóna ma zawěšćić, až w nastupnosćach pótrjeffecych pšašanja serbskego luda a jogo pśislušnicow a pśislušnikow, wósebnje pśi kaznidawařtwje, jich zastupnice a zastupniki sobu žěłaju.

5. wótrěz: Manželstwo, familija, žywieńske zgromaženstwa a žiši

Artikel 26 (Manželstwo, familija a žywieńske zgromaženstwa)

- (1) Manželstwo a familija matej se wót komuny šćitaś a spěchowaś. Wósebnu wobstarosć dostawaju mašerje, sami wótkubłujuce a familije z wjele žišimi ako teke familije ze zbrašnymi swójbnyimi.
- (2) Pótrjebnosć šćita drugich trajnje zapołożonych žywieńskich zgromaženstwow se pśipóznajo.
- (3) Chtož w manželstwje, familiji abo w drugich žywieńskich zgromaženstwach pód psychiskeju abo fyziskeju namócu šerpi, ma pšawo na pomoc a šćit komuny.

(4) Domacne žěło, wótkubłanje žiši, domacne wótwardowanje pótrjebnych a pówołańske žěło su pó gódnosci jadnake.

Artikel 27 (Šćit a wótkubłanje žiši a młodostnych)

(1) Žiši maju ako samostatne wósoby pšawo na respektěrowanje jich dostojnosći.

(2) Starjejše maju pšawo na wótkubłanje a winowatosć wótkubłanja swóжих žiši.

(3) Žiši póžywaju na wósebnu wašnju šćit stata a towarišnosći. Chtož žiši wótkubłujo, ma pšawo na pšiměrjonu statnu pomoc a towarišnostnu rozglědniwosć.

(4) Žišam a młodostnym ma se pšez kazń pšizwólis pšawniska pozicija, kótaraž respektěrujo jich wětšu a wětšu zamóžnosć dowiženja pšez pšipóznaše jich pšiběrajuceje samostatnosći.

(5) Žiši a młodostne maju se pšed šělnym a dušnym zanjerožowanim a znjewužywanim šćitaš. Gaž se derjeměše žiši abo młodostnych wobgrozyjo, wósebnje pšez njedocynjenje zagronitych za wótkubłanje, ma komuna trjebnu pomoc zawěšćis a kazniski zrědowane napšawy pšewjasć.

(6) Kraj, gmejny a gmejnske zwězki pódpěruju žišownje a centrumy za lichy cas młodostnych, njewótwisnje wót jich nosašstwa.

(7) Kužde góle ma pó póstajenju kazni pšawo na wótkubłanje, kubłanje, wótwardowanje a zastaranje w žišowni.

(8) Žišece žěło jo zakazane.

6. wótrězk: Kubłanje, wědomnosć, wuměłstwo a sport

Artikel 28 (Zasady wótkubłanja a kubłanja)

Wótkubłanje a kubłanje matej nadawk, spěchowaš wuwisě wósobiny, samostatne myslenje a jadnanje, waženje dostojnosći, wěry a pšeznanjenjow drugich, pšipóznaše demokratije a lichoty, wólu k socialnej spšawnosći,

měrnivosć a solidaritu w zgromadnem žywenju kulturow a narodow ako teke zagronitosć za pširodu a wobswět.

Artikel 29 (Pšawo na kubłanje)

(1) Kuždy cłowjek ma pšawo na kubłanje.

(2) Kraj ma winowatosć, załožyś zjawne kubłanišća a spěchowaś pówołańske systemy wukubłanja.

(3) Kuždy cłowjek ma pšawo na jadnaki pšistup do zjawnych kubłanišćow, njewótwisnje wót swójeje góspodařskeje a socialneje situacije a wót swójego politiskego pšeznanjenja. Wobdarjone, socialnje naslědk stajane abo zbrašne luže maju se wósebnje spěchowaś.

Artikel 30 (Šulstwo)

(1) Wobstoj powšykna winowatosć chójženja do šule.

(2) Šulstwo stoj pód doglědom kraja. Pši wugótowanju statkuj starjeje, ceptarke a ceptarke a wuknice a wukniki ako teke jich zastupnistwa a zwězki sobu.

(3) Šulstwo ma zawěšćić wótwórjonosć, pšepušćatosć a wšakorakosć kubłańskich směrow.

(4) Za pšiwzeše do dalejwjeducych šulow su mimo žycenja za wótkubłanje wopšawnjonych teke zamóžnosći, wugbaša a wobdarjonosći wuknice a wuknika rozsužece.

(5) Kraj a nosarje komunalnego samozastojnstwa maju winowatosć, šule zarědowaś a je spěchowaś. Wucba w toś tych šulach jo dermo. Liche wubrašē wucbnych a wuknjeřskich srědkow ma se pšez kazń ředowaś.

(6) Pšawo na zarědowanje šulow w lichem nosarstwjē se pó artiklu 7 pódstawk 4 Zakładneje kazni zawěšćijo. Nosarje maju pšawo na zjawny pšiplašonk za financěrowanje.

Artikel 31 (Lichota wědomnosći)

- (1) Wědomnosć, slěženje a wucba su liche.
- (2) Slěženja pódlaže kazniskim wobgranicowanjam, gaž zamógu zranís cłowjesku dostojnosć abo znicysć pširodne žywjeńske zakłady.
- (3) Lichota wucby njewulichuju wót zwěrnosći k wustawje.

Artikel 32 (Wusoke šule)

- (1) Wusoke šule maju we wobłuku kaznjow pšawo na samozastojnstwo, pši kótaremž su wuwucujuce, druge pšistajone a studěrujuce wobžěłone.
- (2) Pšawo na założenje wusokich šulow w lichem nosarstwje se zawěšćijo.
- (3) Pšistup k studiumoju na wusokej šuli maju wšykne, kenž wobsejže wusokošulsku zdrjałosć. Nabywanje wusokošulskeje zdrjałosći za žěłabnych a pšistup k studiumoju na wusokej šuli bžeze wusokošulskeje zdrjałosći matej se wólažcysć.
- (4) Za wukubłanje swójich duchownych maju cerkwje pšawo, wutwóriš a financěrowaš swójske instituty z wusokošulskim charakterom. To wótpowědne płaši za nabóžninske zgromažeństwa. Wobsajženje profesurow na statnych teologiskich fakultetach se stawa w dojadnanju z cerkwjami.
- (5) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 33 (Dalejkubłanje)

- (1) Dalejkubłanje dorosćonych ma se wót kraja, gmejnow a gmejnskich zwězkow spěchowaš. Pšawo na założenje kubłanišćow za dalejkubłanje w lichem nosarstwje jo zawěšćone.
- (2) Kužda wósoba ma pšawo na wulichowanje wót žěła za pówołańske, kulturne abo politiske dalejkubłanje. Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 34 (Wuměłstwo a kultura)

- (1) Wuměłstwo jo liche. Wóno trjeba zjawne spěchowanje, wósebnje pšez pódpěru za wuměłcowki a wuměłcow.
- (2) Kulturne žywjenje w swójej wjelerakosći a dalejdawanje kulturnego derbstwa se zjawnje spěchujotej. Wuměłske twórbje a pomniki kultury stoje pód šćitom kraja, gmejnow a gmejnskich zwězkow.
- (3) Kraj, gmejny a gmejske zwězki pódpěruju wobžělenje na kulturnem žywjenju a zmóžnju pšistup ku kulturnym pokładam.
- (4) Kraj šćita a spěchujo woplěwanje dolnonimskeje rěcy.

Artikel 35 (Sport)

Sport jo spěchowanja gódny žěl žywjenja. Spěchowanje sporta wót kraja, gmejnow a gmejnskich zwězkow jo wusměrjone na wurownany a pótrjebje wótpowědujucy poměr mjazy ludowym a wugbašowym sportom. Spěchowanje dej wobmysliš wósebnje pótrjebnosći wuknicow a wuknikow, studentkow a studentow, seniorkow a seniorow a zbrašnych.

7. wótrězk: Cerkwje a nabóžninske zgromaženstwa

Artikel 36 (Pšawniska pozicija)

- (1) Njewobstoj žedneje statneje cerkwje.
- (2) Cerkwje a nabóžninske zgromaženstwa rěduju a zastoje swóje nastupnosći samostatnje w ramiku za wšykných plašecych kaznjow. Wóni wobsajžaju swóje zastojnstwa mimo sobustatkowanja stata abo bergaškeje gmejny.
- (3) Kraj pšipóznawa zjawnostny nadawk cerkwjow a nabóžninskich zgromaženstwow. Wóni su korporacije zjawneho pšawa, dalokož běchu to doněnta. Druge nabóžninske zgromaženstwa dostanu na pšosbu samske pšawa, gaž jich wustawki a licba jich člonkow garantěruju wěstosć dalejtraša a se makaju z tymi w artiklu 2 pódstawk 1 pomjenjonymi zasadami a zakładnymi pšawami toš teje wustawy.

(4) Cerkwje a nabóžninske zgromaženstwa směju, dalokož su korporacije zjawneho pšawa, wót swójjich čłonkow danki zběraš na zakłaže statnych lisćinow za danki.

(5) Zjadnošeństwa za zgromadne woplěwanje jadnogo swětonaglěda su nabóžninskim zgromaženstwam rownogódne.

Artikel 37 (Wobsejžeństwo a statne winowatosći)

(1) Wobsejžeństwo a druge pšawa cerkwjow, nabóžninskich zgromaženstwow a jich institucijow nad swójjstwom, kótarež jo póstajone za kultusowe, kublańske a dobrotne zaměry, su zawěšćone.

(2) Cerkwjam a nabóžninskim zgromaženstwam pó kazni, dogronje abo howacnych pšawach pśistojecje winowatosći kraja a nosarjow komunalnego samozastojnstwa mogu se jano pšez dojadnanje wótpóraš. Dalokož jo wót takich dojadnanjow kraj pótrjefjony, trjebaju wóni wobkšušenje pšez krajnu kazń.

Artikel 38 (Dušepastyřstwo)

We wótwardowańnjach, chórownjach, pokutańnjach a pódobnych zjawnych institucijach ako teke pla policije maju se cerkwjam a nabóžninskim zgromaženstwam namše, dušepastyřstwo a sakramenty zmóžniš wótpowědnje wobstojecym pótrjebam. Artikel 13 pódstawk 3 se nałožuju.

8. wótrězk: Pširoda a wobswět

Artikel 39 (Šćit pširodnych žywjeńskich zakładow)

(1) Šćit pširody, wobswěta a wót cłowjeka kultiwěrowaneje krajiny ako zakład něntejšnego a pśidućege žywjenja jo winowatosć kraja a wšych luži.

(2) Kužda wósoba ma pšawo na šćit swójeje njewobškózonosći pšed zranjenjami a njeznasliwymi wobgrozenjami, kótarež nastawaju z pšeměnenjow pširodnych žywjeńskich zakładow.

(3) Zwěrje a rostlina se ako žywej byši ważytej. Družyna a družynje wótpowědujucy žywjeński rum matej se zdžaržaš a šćitaš.

(4) Statna wobswětowa politika ma se procowaš wó žarjabne wužywanje a wó znowawužywanje surowiznow ako teke wó žarjabne wužyše energije.

(5) Kraj, gmejny, gmejske zwězki a howacne korporacije zjawneho pšawa maju winowatosć, wobswět šcitaš pšed škódami a wobšěženjami a se wó to staraš, až se wobswětowe škódy wótpóraju abo wurownaju. Zjawne a priwatne projekty maju pó kaznjach swóju znasliwosć z wobswětom dopokazaš. Wobsejžeństwo móžo se wobgranicowaš, gaž se pšez jogo wužywanje pšešiwokazniski wobswětóju mócnje zeškóžijo abo wobswět se wobgrozyjo.

(6) Wótpóranje wótpadankow, kótarež njejsu nastali we wobceřku kraja, jo pód žiwanim na wósebności Barlinja jano we wuwzešnych padach dowólona a zakazane, gaž su pó swójej kakosći wósebnje tšašne za strowosć abo za wobswět. Nadrobnosći rědujo kazń.

(7) Kraj, gmejny a gmejske zwězki maju slušnosć, informacije wó tuchylnych a docakowanych wobšěženjach pširodnego wobswěta zwěsćiš a dokumentěrowaš; wobsejžařki a wobsejžarje a wobgósparjowařki a wobgósparjowarje załožkow maju wótpowědnu slušnosć wózwajwenja. Kužda wósoba ma pšawo na toš te informacije, dalokož tomu napšešiwó njestoje pšewažece zjawne abo priwatne zajmy. Nadrobnosći rědujo kazń.

(8) Skjaržba zjadnošeństwow jo dowólona. Pšípóznate zjadnošeństwa za wobswět maju pšawo na wobžělenje pši zastojnskich jadnanjach, kótarež nastupaju pširodne žywjeiške zakłady. Nadrobnosći rědujo kazń.

(9) Kraj se wó to stara, až se na krajnem teritoriju žedne atomowe, biologiske abo chemiske broni njewuwijaju, njegótuju a njeskladuju.

Artikel 40 (Grunty a zemja)

(1) Wužywanje gruntow a wódow jo wósebnje zajmam cełeje towarišnosći a pšiducych generacijow winowate. Jich pšedawanje móžo se pšez kazń wobgranicowaš. Grunty a zemja, kótarež slušaju krajoju, směju se jano pó póstajenju kazni pšedawaš. Jich wužywanje ma se pšedewšym pšez wótnajmowanje a derbne twařske pšawo rědowaš.

(2) Wudobywanje zemskich pókladow pomina statne pšizwólenje. Pši tom ma se wósebnje glědaš na zjawny zajm šonujucego wužywanja zemje.

(3) Kraj, gmejny a gmejnske zwězki maju slušnosć, gładajucy na zasady za ščit pšírodnego wobswěta, wšym lužam pšístup do pšírody, wósebnje do górów, lěsow, k jazoram a rěkam zmōžniš a gaž jo trjeba, jen pšesajiš.

(4) Załoženje a zdžaržanje nacionalnych parkow a ščitanych pšírodných krajnow matej se spěchowaš. Pomniki pšírody stoje pód zjawnym ščitom. Nadrobnosći rědujo kazń.

(5) Kraj se wó to procujo, až militarnje wužywane grunty wěcej a wěcej pšejdu do ciwilnego wužywanja.

9. wótrězk: Wobsejžeństwo, góspodařstwo, žěło a socialne zawěšćenje

Artikel 41 (Wobsejžeństwo a pšawo na derbstwo)

(1) Wobsejžeństwo a pšawo na derbstwo stej zawěšćonej. Wopšimješe a wobgranicowanja su pšez kazni póstajone.

(2) Wobsejžeństwo napołożyjo winowatosći. Jogo wužywanje ma tejerownosći slůžys derjeměšu wšych luži.

(3) Kraj spěchujo daloke rozšyrlenje wobsejžeństwa, wósebnje wutwórjenje zamóženja pla žělobjerucych pšez wobželenje na produktiwnem swójtwe.

(4) Wuswójenje jo jano za derjeměše wšych luži dowólone. Wóno smějo se jano pšez kazń abo na zakłaže kazni pšewjasć, kótaraž wašnju a rozměru zarownanja rědujo. Zarownanje ma se póstajis ze spšawnym wótwaženim zajmow cełeje towarišnosći a wobžělonych.

(5) Grunty a zemja, póklady pšírody a produkcijne srědki mógu pšez kazń, kótaraž wašnju a rozměru zarownanja rědujo, pšejš do zgromadnego wobsejžeństwa abo do drugih formow wobsejžeństwa za derjeměše wšych luži. Za zarownanje płaši pódstawk 4 sada 3 wótpowědnje.

Artikel 42 (Góspodařstwo)

(1) Kužda wósoba ma pšawo na liche rozwijanje góspodařskeje samoiniciatiwy, dalokož njezranijo pšawa drugih a se njepešėjo pšešiwu

wustawje a jej wótpowědujucym kaznjam. Kraj se procujo wó wuběžowanje a šansowu spšawnosć.

(2) Góspodařske žywnjenje ma se pó zasadach socialnje spšawneho wikogóspodařskego pórěda, kenž ma winowatosć šćitaš pširodny wobswět. Znjewužywanje góspodařskeje mócy njejo dowólone a tomu dej se zadoraš.

Artikel 43 (Rolnikarstwo a gólnikarstwo)

(1) Wužywanje zemje pšez rolnikarstwo a gólnikarstwo ma se wusměriš na spšawnosć pši wubrašu městna, na stabilnosć wunoskow a ekologisku znjasliwosć.

(2) Kraj spěchujo wósebnje pšinosk rolnikarstwa a gólnikarstwa k wótwardowanju kulturneje krajiny, k wobchowanju wejsnego ruma a k šćitoju pširodneho wobswěta.

Artikel 44 (Spěchowanje struktury)

Kraj zawěšćijo spěchowanje struktury regionow ze zaměrom, stwóriš a wobchowaš we wšych krajnych žělach rownogódne žywjěnske a žělowe wuměnjaja.

Artikel 45 (Socialne zawěšćenje)

(1) Kraj ma winowatosć, we wobłuku swójjich mócow, se staraš wó garantěrowanje pšawa na socialne zawěšćenje w paže chórosći, njepluki, inwalidstwa, zbrašnosći, pótrjebnosći wótwardowanja a w starstwje. Socialne zawěšćenje ma zmóžniš čłowjeka dostojnu a samozagronitu wašnju žywnjenja.

(2) W situacijach nuze, kenž njezmóžniju čłowjeka dostojne žywnjenje a kenž se njedaju wótpóraš z pomocu swójjskich mócow a srědkow, wobstoj pšawo na socialnu pomoc.

(3) Zarědowanje a financěrowanje institucijow za póražowanje, zastaranje a wótwardowanje w starstwje, pši chórosći, zbrašnosći, inwalidstwje a pótrjebnosći wótwardowanja ako teke za druge socialne a karitatiwne zaměry matej se wót stata spěchowaš, njewótwisnje wót jich nosarstwa. We wótwardowařnjach maju wobydlařki a wobydlařje pšawa na sobupóstajenje.

Artikel 46 (Pomoc w nuzy)

Kuždy cłowjek jo w padach njejluki, katastrofow a wósebných situacijow nuze, wótpowědnje kaznjam winowaty k pomocy w nuzy.

Artikel 47 (Bydlenje)

(1) Kraj ma winowatosć, we wobłuku swójjich mócow, se staraš wó garantěrowanje pšawa na pšiměrjone bydlenje, wósebnje pšez spěchowanie bydleńskego swójjstwa, pšez napšawy socialneje bydlenjotwari, pšez šćit najmarjow a pšez pšipłašonki za najm.

(2) Rumowanie jadnogo bydlenja smějo se jano pšewjasć, gaž stoj narownańske bydlenje k dispoziciji. Pší wótwaženju zajmow ma se wósebnje žiwaš na wóznam bydlenja za wježenje dostojnego cłowjecnego žywjenja.

Artikel 48 (Žěto)

(1) Kraj ma winowatosć, we wobłuku swójjich mócow, se pšez politiku staraš wó poťne žěto a spěchowanie žěta, wó pšesajženje pšawa na žěto, kótarež wobpšimuju pšawo kuždyckeje wósoby, zasłużyš swóje žywjeńske wudawki z takim žětom, ako jo sebje licho wuzwólił.

(2) Pówołańske wobradowanie mimo zapłašenja a pósrědnjenje žěta se zawěšćijotej. Dalokož njedajo se pšiměrjona móžnosć za žěto dopokazaš, wobstoj pšawo na pšekubłanje, pówołańske dalejkubłanje a na wužywjeńsku pódpěru.

(3) Žělobjeruce maju pšawo na wěšte, strowe a cłowjeka dostojne žělowe wuměňjenja. Muske a žeńske maju pšawo na samske myto pší rownogódnem žěle.

(4) Wuknjeńcam, samodrugim, sam wótkubłajucym, chórym, lužam ze zbrašnosćami a staršym žělobjerucym pšistoj wósebný šćit pšěšiwu wupowěženju.

Artikel 49 (Lichota pówołanja)

(1) Kužda wósoba ma pšawo, swójo pówołanje lichu wubraš a wugbaš. Do teje lichoty smějo se jano z kaznju abo na zaklaže kazni zapšimnuš.

(2) Zjawne, za wšych samske žěłowe a službne winowatosći su jano za wósebne, pšez kazń póstajone zaměry dowólone.

Artikel 50 (Sobupóstajenje)

Pśistajone a jich žěłarnistwa maju kaznjam wótpowědne pšawo na sobupóstajenje w nastupnosćach zawodow, pśedewzešow a instancow.

Artikel 51 (Lichota koalicije a pšawo na štrajkowanje)

(1) Pšawo, za zachowanje a spěchowanje žěłowych a góspodařskich wuměnjow koalicije twóriš, jo za wšykne wósoby a powołanja zawěšćone. Dojadnanja, kenž toš to pšawo wobgranicuju abo jomu zadoraš wopytuju, su knicomne a na to wusměrjone napšawy su njekazniske.

(2) Pšawo koalacijow wobpšimjejo wósebne wobzamknjenje tarifowych dogronow, kótarež mogu se za powšykne płašece póstajiš. Žěłarnistwa maju pó póstajenju kaznjow pšawo na pśistup do wšykných zawodow, pśedewzešow a instancow. Pšawo na štrajkowanje jo zawěšćone.

10. wótrězk: Sudniske póstupowanje a wótpokutowanje

Artikel 52 (Zakładne pšawa pśed sudnistwom)

(1) Wuwžešne sudnistwa njejsu dowólone. Žedna wósoba njesmějo se jeje kazniskej sudnicy abo jeje kazniskemu sudnikoju zapowěžeš.

(2) Sudnistwa za wósebne ressory mógu se jano pšez kazń załožyš.

(3) Wšykne luže su pśed sudnistwom jadnake a maju pšawo na juristiske słyšanje.

(4) Kužda wósoba ma pšawo na fairny a běžny proces pšed njewótwisnym a njestronitym sudnistwom. Zjawność móžo se jano pó póštajenju kazni wót wobžělenja wuzamknuś.

(5) Žeden cłowjek njesmějo se nuzkaś, pšešiwu sebje samemu abo pó kazni bliskim wósobam znaniś.

Artikel 53 (Zakładne pšawa we chłostańskem procesu)

(1) Njestatk móžo se jano chłostaś, gaž běšo chłostajobność pšed jogo wugbašim kazniski póstajona.

(2) Kužda dla chłostajobnego njestatka wobwinowana abo pšeskjaržona wósoba ma se tak dłuško ako njewinowata wobglědowaś, daniž njejo pšawomócnje zasuzona.

(3) Nichten njesmějo se dla samskego njestatka na zakłaže powšyknych kaznjow wěcej razow pokušiś.

(4) Wobwinowana wósoba ma pšawo, w kuždej situaciji sudniskego jadnanja pomoc zašćitowaŕki abo zašćitowarja wużywaś.

Artikel 54 (Wótpokutowanje)

(1) Pši chłostanju ma se na cłowjecnu dostojność žiwaś; wóno dej měš ako zaměr, wuzamóžniś pokušonych, w pšiducem casu wjasć swójo žywjenje we socialnej zagronitosći bžeze pokušeńskich njestatkow.

(2) Pušćone pokutnice abo pokutniki maju pó póštajenju kaznjow pšawo na pomoc za swójo zasejarědowanje do towarinośći.

3. głowny źěl: Statna organizacija

1. wótrězk: Krajny sejm

Artikel 55 (Krajny sejm)

(1) Krajny sejm jo wuzwólone zastupnistwo luda a městno wutwórjenja wóle luda. Wón wobzamknjo kazni a krajny etat, kontrolěrujo wuwjedujuću móć, wobžětujo zjawne nastupnosći, statkujo sobu pśi wutwórjenju wóle kraja pśi pšašanjach zwězkoweje a europskeje politiki a dapołnjujo druge, jomu wótpowědnje teje wustawy pśistojace nadawki.

(2) Opozicija jo wažny wobstatk parlamentariskeje demokratije. Wóna ma pšawo na rownosć šansow.

Artikel 56 (Lichotny mandat wótpóslanych)

(1) Wótpóslane su zastupnice a zastupniki cełego luda a njejsu na nadawki a pśikaze wězane. Wótpóslańcka abo wótpóslańc njesmějo se nuzkaš, pšešiwu swójej wědobnosći abo pšešiwu swójomu pšeznanjenju jednaš.

(2) Wótpóslane maju wósebnje pšawo, se w krajnem sejmje a w jogo wuběrkach wugroniš, pšašanja a pšosby stajaš ako teke pśi wólbach a wobzamknjenjach sobugłosowaš. Na pšašanja na krajne kněžarstwo dej se bžez komuženja pó nejlěpšem wěženju a dapołnje wótegroniš. Nadrobnosći rědujo jednański pórěd.

(3) Wótpóslanym dej se pśistup k zastojnstwam a k službnym instancam kraja zmóžniš. Toš te maju jim na pominanje teke informacije z datajow daš a teke akty a howacne amtojske pódložki pśedpołożyš. Pominanje dej se na krajne kněžarstwo abo, dalokož jo to pótrjejijo, krajne zliceńske wuše zastojnstwo zapódaš. Informacija ako teke pśedpołożenje aktow a howacnych amtojskich pódložkow matej se bžez komuženja a dapołnje staš.

(4) Pódawanje informacijow abo pśedpołożenje aktow a howacnych amtojskich pódložkow smějo se jano pón wótpokazaš, gaž pšewažece zjawne abo priwatne zajmy za pótajmstwo to raznje pominaju. Rozsud ma se cłonkoju krajnego sejma zdžěliš a wobtwaríš.

Artikel 57 (Indemnosc)

Wótpóslane njesměju se nikula dla wótgłosowanja abo wugronjenja w krajnem sejmje, w jadnom jogo wuběrkow abo we frakciji sudniski abo službnje pśeslědowaš abo se howacej zwenka krajnego sejma chłostaš. To pak njeplaši za wósromošece zranjenja.

Artikel 58 (Imunosc)

Kužda napšawa za chłostańske pśeslědowanje pśešiwo jadnomu člonkoju krajnego sejma, kužda popajž a kužde howacne wobgranicowanje jogo wósobinskeje lichoty maju se na pominanje krajnego sejma wófstarcyš, gaž se pšez nje parlamentariske žěto krajnego sejma wobwliwujo.

Artikel 59 (Pšawo na wótpokazanje znankstwa)

Wótpóslane maju pšawo, za wósoby, kótarež su se jim we jich funkciji ako wótpóslane dowěrili a za fakty, kenž su w toš tej funkciji dowěrliwje zgónili, znankstwo wótpokazaš. Dalokož toš to pšawo na wótpokazanje znankstwa sega, njejestej pšepytowanje a zebraše dowólonej. Pšawo na wótpokazanje znankstwa njezgubijo swójju plašiwosc pšez skóńčenje mandata.

Artikel 60 (Zarownanje)

Člonki krajnego sejma dostawaju jedno swójej zagronitosći wótpowědne a jich njewótwisnosć zawěšćujuce zarownanje. Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 61 (Pšeskjaržba wótpóstanych)

(1) Člonk krajnego sejma, kótaryž z póžednosću za dobytkom swój wliw abo swójju wědu ako člonk krajnego sejma na taku wašnju znjewužyjo, a až se naglědnosć krajnego sejma gromnje wobgrozyjo, móžo se pšed wustawowym sudnistwom pšeskjaržyš.

(2) Pšosba na pšeskjaržbu musy se nanejmnjej wót jadnej tšešiny člonkow krajnego sejma pódpisaš a trjeba pšigłosowanje wětšiny wót dweju tšešinowu člonkow krajnego sejma.

(3) Wustawowe sudnistwo móžo na zgubjenje mandata wusužiš.

Artikel 62 (Wólbna perioda, nowowólba)

(1) Krajny sejm se pód wuměnenim slědujucych póstajenjow na pěš lět wuzwólijo. Nowowólba se nanejjěsnjej sedymapěššaset a nejpózdzej šesćšaset mjasecow pó zachopjeńku wólbneho casa wótmějo. Prezidentka abo prezident krajnego sejma póstajijo w wobjadnosći z prezidiumom krajnego sejma žeń wuzwólowanja.

(2) Krajny sejm móžo se na wobzamknjenje wětšyny wót dweju tšešinowu swójich čłonkow rozpušćiš.

(3) W paže rozpušćenja krajnego sejma se nowe wuzwólowanje w běgu sedymžaset dnjow wótmějo.

(4) Krajny sejm se nejpózdzej na tšízastem dnju pó swójom wuzwólenju zejžo. Z tym se kóńcy wólbny cas pjerwejšnego krajnego sejma.

Artikel 63 (Wólbne pšespytowanje)

(1) Wólbne pšespytowanje jo nadawk krajnego sejma. Toš ten teke rozsužijo, lěc jaden čłonk krajnego sejma jo zgubił swój mandat w krajnem sejmje.

(2) Pšešiwu rozsудоju krajnego sejma jo wobšěžkanje na wustawowem sudnistwje móžne.

(3) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 64 (Pósejženja)

(1) Prezidentka abo prezident krajnego sejma móžo krajny sejm kuždy cas zwolaš a musy jen bžez komuženja zwolaš, gaž nanejmjenjej jedna pěšina čłonkow krajnego sejma abo krajne kněžarstwo to pominatej.

(2) Krajny sejm wuražujo zjawnje. Zjawnosć móžo se z głosami dweju tšešinowu pšibytnych čłonkow krajnego sejma wuzamknuš. Wó takem naraženju ma se w njezjawnem pósejženju rozsužiš. Pši wuzamknjenju zjawnosći ma se zjawne wobtwarženje pódaš.

(3) Wěrnosćiwe rozpšawy wó zjawnych pósejženjach krajnego sejma a jogo wuběrkow wóstanu bžeze kuždeje zagronitosći.

Artikel 65 (Wobzamknjenje)

Krajny sejm wobzamkno z wětšynu wótedanych głosow, gaž njejo tak, až toš ta wustawa něco drugego póstajijo. Za wuzwólowanje, ako ma se pšewjasć wót krajnego sejma, mógu se pšez kazń abo pšez jednański pórěd krajnego sejma wuwzeša dopušćić.

Artikel 66 (Winowatosć pšibytnosći a pšawo na pšistup)

(1) Jadna pššina pšibytnych člonkow krajnego sejma abo jadna tšešina člonkow jadnogo wuběrka móžotej sebje pšibytnosć kuždego člonka krajnego kněžařstwa pominaš.

(2) Člonki krajnego kněžařstwa a jich zagronite maju pšistup k pósejženjam krajnego sejma a jogo wuběrkow. Člonki krajnego kněžařstwa maju pšawo se wugronić. Nadrobnosći rědujo jednański pórěd.

(3) Pódstawk 2 njeplaši za pšepytowańske wuběrki.

Artikel 67 (Fracije)

(1) Fracije wobstoje z člonkow krajnego sejma. Wóni se ze swojskimi pšawami a winowatosćami ako samostatne a njewótwisne jednotki na žele krajnego sejma wobžěliju, wóni su adresat politiskego wugronjenja wóle bergarkow a bergarjow a pódpěruju proces wutwórenja parlamentarisko-politiskeje wóle. Tak maju pšawo na pšiměrjone wugótowanie. Wutwórenje fracije pó konstituěrowanju krajnego sejma trjeba jogo pšigłosowanie. Nadrobnosći rědujo kazń.

(2) Nuzkanje k fracijam njejo dowólone.

Artikel 68 (Jadnański pórěd)

Krajny sejm dajo sebje jednański pórěd.

Artikel 69 (Prezidium)

(1) Krajny sejm wuzwólijo na přédnem pósejženju ze swójeje srježi jednu prezidentku abo jadnogo prezidenta a nanejmenjej jednu wiceprezidentku abo jadnogo wiceprezidenta. Pótom wuzwólijo ze swójeje srježi dalšnych člonkow prezidiuma. Kužda frakcija ma pšawo, w prezidiumje zastupjona byś.

(2) Kuždy člonk prezidiuma móžo se pšez wobzamknjenje krajnego sejma wótwoliš. Wótwólenje ma plašiwosć, gaž stej dvě tšešinje člonkow krajnego sejma pšigłosylej.

(3) Pšawa a winowatosći prezidiuma a jogo člonkow ředujo jadnański pórěd krajnego sejma.

(4) Prezidentka abo prezident zastupuju krajny sejm pó wenkownem, pšistajonych krajnego sejma pówoľujo a wótwóľujo, wugbajo domacne pšawo a policajsku móc w twarjenju krajnego sejma a rozsuzijo wó nabrankach a wudawkach krajnego sejma pó póstajenju etatowego plana. Pšepytowanje abo konfiscěrowanje w rumnosćach krajnego sejma smějo se jano staš z pšizwólenim prezidentki abo prezidenta krajnego sejma.

Artikel 70 (Wuběrki)

(1) Krajny sejm twóri wuběrki ze swójeje srježi.

(2) Zestajenje wuběrkow ako teke ředowanje nawjedowanjow we wuběrkach matej se pó zasadach proporcionalnego wuzwólowanja pšewjasć. Kužda frakcija ma pšawo, nanejmenjej z jadnym člonkom w kuždem wuběrku zastupjona byś. Wótpóstanje bžeze frakcije maju pšawo, sobuzělaś w jadnom wuběrku z pšawom na głosowanje.

(3) Wuběrki statkuju we wobłuku nadawkow, kótarež su wót krajnego sejma dostali. We wobłuku swójjich nadawkow mógu se teke ze swójskeje iniciatiwy z jadneju nastupnosću zaběraś a krajnemu sejmoju pórucenja pšedpoľožys.

Artikel 71 (Peticijowy wuběrk)

(1) Peticijowy wuběrk rozsuzijo wó zapódašach, ako su se na krajny sejm póstali, dalokož krajny sejm sam wó nich njeroszuzijo.

(2) Wšykne zastojnstwa a zastojnske instance kraja a komunow maju wuběrkoju na jogo pominanje kuždy cas pśistup dowóliš, informacije teke z datajow daš ako teke akty a howacne amtske pódložki pśedpołożyś. Sudnistwa maju w nastupnosćach suženja jano informacisku pomoc wugbaś.

(3) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 72 (Pśeptytowańske wuběrki)

(1) Krajny sejm ma pšawo a na pšosbu jadneje pěšiny swójjich člonkow winowatosć, zasajziś pśeptytowański wuběrk. Pśedmjat pśeptytowanja ma se pśez wobzamknjenje póstajiś a njesmějo se pśešiwo wóli wótpóstaných, ako su pšosbu stajili, pśeměniś.

(2) Pši zasajženju kuždego nowego pśeptytowańskego wuběrka wuměnijo se nawjedowanje mjazy frakcijami pó pórěže jich wjelikosći. Pśedsedački abo pśedsedarje njamaju we wuběrku žedno pšawo na głosowanje. Kužda frakcija ma pšawo, nanejmnjenjej z jadnym člonkom w pśeptytowańskem wuběrku zastupjona byś.

(3) Pśeptytowańske wuběrki maju pšawo, dopokaze zwěšćić. Wóni maju k tomu winowatosć, gaž se to wót pěšiny člonkow wuběrka pomina. Zwěšćenje dopokazow stanjo se zasadnje w zjawnem pósejženju. Zwěšćenje dopokazow njejo dowólone, gaž widobnje njelažy we wobłuku pśeptytowańskego nadawka. Listowe, postowe a telefonowe pótajmstwo se njedotykujo. Sudnistwa a zastojnstwa maju słušnosć pšawnisku a amtsku pomoc dawaś. Krajne kněžaństwo, zastojnstwa a zastojnske instance kraja a zjadnošeństwa, institucije a załožby zjawneho pšawa, ako pódstoje doglědoju kraja, maju słušnosć, wót pśeptytowańskego wuběrka pominane akty pśedpołożyś a na napšašowanja wótegroniś, dowóliš pśistup k zastojnstwam, słužbnym městnam a institucijam ako teke daš notne pśizwólenja k wugronjenju.

(4) Rozpšawy pśeptytowańskich wuběrkow njepódláže sudniskej kontroli. Sudnistwa mógu, gaž kšě, zwěšćone wobstojnosći gódnoiš.

(5) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 73 (Enkwetne komisije)

Krajny sejm ma pšawo na zasazjenje enkwetnych komisijow. Kužda frakcija ma pšawo, nanejmenjej z jadnym członkom w kuždej enkwetnej komisiji zastupjona byś. Nadrobnosci ředuju kazń.

Artikel 74 (Zagronite kraja)

(1) Za zawěšćenje zakładnego pšawa na šćit datow pó artiklu 11 wuzwólijo krajny sejm bžez debaty zagronitu abo zagronitego kraja za šćit datow. Před wuzwólenim pšewježo se slyšanje we jadnom wuběrku, kótaryž jo krajny sejm póstajit. Pówołanje a službne doglědowanie pśistojtej prezidentce abo prezidentoju krajnego sejma. Krajna zagronita abo krajny zagronity stej we wugbašu swójjogo amta njewótwisnej a jano kazni zawězanej a móžotej se kuždy cas wobrošit na krajny sejm. Wšykne zastojnstwa a zastojnske instance kraja a komunow maju winowatosć, na pominanje předpožyś a pšepódaś akty a howacne amtske póđložki, pódawaś informacije teke z datajow ako teke zmóžniś pśistup do wšykných službnych rumnosćow.

(2) Krajny sejm móžo dalšych zagronitych wuzwólit. Pódstawk 1 sada 3 wótpowědnje płaši, dalokož njejo nic drugego kazniski póstajone.

(3) Nadrobnosci ředuju kazń.

2. wótrězk: Kaznidawařstwo

Artikel 75 (Kazniska iniciatiwa)

Předłogi za kazni mógu se ze srježi krajnego sejma, wót krajnego kněžařstwa abo pšez ludowe póžedanje předpožyś.

Artikel 76 (Ludowa iniciatiwa)

(1) Wšykne wobydlařki a wobydlařje maju pšawo, krajnemu sejmoju we wobłuku jogo kompetence wěste temy wutwórjenja politiskeje wóle naražit. Toś ta ludowa iniciatiwa móžo teke kazniske předłogi a pšosby wó rozpušćenje krajnego sejma předpožyś. Iniciatiwa musy se nanejmenjej wót dwačasća tysac wobydlařkow a wobydlařow, pšosby wó rozpušćenje krajnego sejma nanejmenjej wót stoapěšzaset tysac do głosowanja

wopšawnjonych pódписаś. Jich zastupnice a zastupniki maju pšawo na słyšanje.

(2) Inicjatywy ku krajnemu etatoju, k službnym a zastarańskim nabrankam, wótedankam a personalnym rozsudam njejsu dowólone.

Artikel 77 (Ludowe póžedanje)

(1) Njepšigłosyjo-li krajny sejm kazniskej pšedłozje, pšosbje na rozpušćenje krajnego sejma abo drugej pšedłozje pó artiklu 76 w casu styrych mjasecow, pšewježo se na pominanje zastupnicow a zastupnikow inicjatywy ludowe póžedanje.

(2) Žaržy-li krajne kněžarstwo abo tšešina cłonkow krajnego sejma ludowe póžedanje za njedowólone, musy se wustawowe sudnistwo konsultěrowaś.

(3) Ludowe póžedanje jo wuspěšne, gaž jo nanejmnjej wósymžaset tysac do głosowanja wopšawnjonych jomu w casu šesćich mjasecow pšigłosowało. Pšosba wó rozpušćenje krajnego sejma trjeba pšigłosowanje nanejmnjej wót dwěśće tysac do głosowanja wopšawnjonych.

Artikel 78 (Ludowy rozsud)

(1) Njewótpowědujo-li krajny sejm w casu tšich mjasecow ludowemu póžedanju, tak se za cas dalšych styrych mjasecow wótmějo ludowe rozsuzenje. Cas mjazy wuzjawjenim zwěšćonego rezultata ludowego póžedanja a ludowym rozsuzenim ma se wót prezidiuma krajnego sejma na cas až do žaseś mjasecow pódlejšyś, gaž pšez to móžo se ludowe rozsuzenje pšewjasć zgromadnje z krajnymi wólbami abo z drugim ludowym rozsuzenim. Krajny sejm móžo konkurěrujucu kaznisku abo howacnu pšedłogu pó artiklu 76 sobu k wótgłosowanju stajiś. Prezidentka abo prezident krajnego sejma ma kazniske pšedłogi z pódanymi pšicydami abo druge za wótgłosowanje naražone pšedłogi w pšiměrjonej formje wózwajiś.

(2) Kazniska abo druga pšedłoga pó artiklu 76 jo pšez ludowy rozsud pšiwzeta, gaž wětšyna tych, ako su swój głos wótedali, ale nanejmnjej běrtyl do głosowanja wopšawnjonych, jo pšigłosył.

(3) Pši pšeměnjnjach wustawy ako teke pši pšosbach wó rozpušćenje krajnego sejma matej dwě tšešinyje tych, ako su swój głos wótedali,

nanejmnjej pak položca do głosowanja wopšawnjonych, za pšéměnenje wustawy abo za rozpušćenje krajnego sejma głosowaš. Lice se jano pšašiwje „jo“ - a „ně“ - glose.

Artikel 79 (Změny wustawy)

Wustawa móžo se jano pšez kazń změniš, kótaraž wopšimješe wustawy wuraznje pšéměnjijo abo wudopołnijo. Za to jo pšigłosowanje wětšiny člownikow krajnego sejma z dwěma tšěšinoma abo ludowy rozsud pó artiklu 78 pódstawk 3 trjeba.

Artikel 80 (Pšawniske wukaze)

Połnomóc za wudaše pšawniskego wukaza móžo se jano pšez kazń wugroniš. Kazń ma wopšimješe, zaměr a rozměru wugronjoneje połnomócy póstajiš. Pšawniski zakład ma se we wukazu pomjeniš. Pšedwižijo-li kazń, až móžo se społnomócnjenje dalej pšenjasć, tak jo za pšenjasenje społnomócnjenja pšawniski wukaz notny.

Artikel 81 (Wózwajenje, nabyše pšašiwosći)

(1) Prezidentka abo prezident krajnego sejma ma wót krajnego sejma wobzamknjone abo pšez ludowy rozsud pšiwzete kazni bžez komuženja wustajiš a w kaznjowem a wukazowem łopjenje za kraj Bramborska wózwajiš.

(2) Pšawniske póstajenja se wót togo městna wustajiju, kótarež je wudajo a se wózwajiju glědajucy na druge pšawniske póstajenja w kaznjowem a wukazowem łopjenje za kraj Bramborska.

(3) Kužda kazń a kuždy pšawniski wukaz dej žeń nabyša pšašiwosći póstajiš. Felujo-li take póstajenje, tak nabydnu pšašiwosć wót stjernastego dnja pó wótběgu dnja, na kótaremž jo se kaznjowe łopjeno wózwajiwito.

(4) Pó póstajenju jadneje kazni móžotej wupisanje kaznjow a pšawniskich wukazow a jich wuzjawjenje se staš w elektroniskej formje.

3. wótrězk: Krajne kněžařstwo

Artikel 82 (Zestajenje)

Čłonki krajnego kněžařstwa su ministraška prezidentka abo ministraški prezident a ministraški a ministarje.

Artikel 83 (Wuzwólowanje ministraškeje prezidentki abo ministraškego prezidenta)

(1) Krajny sejm wuzwólijo ministrašku prezidentku abo ministraškego prezidenta bžez debaty w pótajmнем wótgłosowanju z wětšynu swóych čłonkow. Pšawo na naraženje ma kuždy člónk krajnego sejma.

(2) Njedostanjo-li žedna z naražonych wósobow w přédnem wuzwólowanju wětšynu, pšewježo se druge wuzwólowanje. Gaž wólby w toš tom wuzwólowanju swój zaměr teke njedojšpiju, tak jo ten wólony, ako w dalšem wuzwólowanju dostanjo nejwěcej głosow.

(3) Gaž wuzwólowanje za cas tsích mjasecow pó konstituěrowanju krajnego sejma swój zaměr njedojšpiju, plaši krajny sejm ako rozpušćony.

Artikel 84 (Pówołanje a pušćenje ministraškow a ministarjow)

Ministraška prezidentka abo ministraški prezident prezident pówołajo a pušćijo ministraški a ministarjow.

Artikel 85 (Skórcenje amtskego casa)

(1) Amtski cas ministraškeje prezidentki abo ministraškego prezidenta se kóńcy ze zejženim nowego krajnego sejma, amtski cas drugih čłonkow krajnego kněžařstwa teke z kuždeju drugeju formu wobkórcenja amta ministraškeje prezidentki abo ministraškego prezidenta. Čłonki krajnego kněžařstwa mógu kuždy cas swójo slědkstupjenje wózwjawiš.

(2) Ministraška prezidentka abo ministraški prezident prezident a na jeje abo jogo pšosbu teke druge čłonki krajnego kněžařstwa maju winowatosć, swóje nadawki dalej wugbaš až do amtskego nastupa naslědnice abo naslědnika.

Artikel 86 (Konstruktivny wotum njedowěry)

(1) Krajny sejm móžo ministraškej prezidentce abo ministraškemu prezidentoju jano z tym njedowěru wugroniš, až wón z głosami wětšiny swójjich čłonkow drugu wósobu do amta wuzwóljo.

(2) Mjazy rozgronom wó pšosbje w krajnem sejmje a wuzwólwanim musy nanejmenjej wósymastyrzasća góžinow bys, nanejwěcej pak sedym dnjow.

Artikel 87 (Pšašanje dowěry)

Njenamakajo-li pšosba ministraškeje prezidentki abo ministraškego prezidenta na krajny sejm, jej abo jomu dowěru wugroniš, pšigłosowanje wětšiny čłonkow krajnego sejma, móžo se krajny sejm za cas dwažasća dnjow rozpušćis, gaž njejo w tom casu z głosami wětšiny swójjich čłonkow jadnu drugu wósobu do amta. Gaž krajny sejm toš te pšawa njewužyjo, ma ministraška prezidentka abo ministraški prezident pšawo, krajny sejm w běgu dalšych dwažasća dnjow rozpušćis.

Artikel 88 (Pšisega)

Čłonki krajnego kněžařstwa do pšiwzeša nadawkow pšed krajnym sejmom slědujuce pšisegaju:

„Pšisegam, až cełu swóju móc pšicijom derjeměšu luži kraja Bramborska, až budu jich wužytk pšispórjaš, škódu wót nich wótwobrošowaš, mě dowěrjony amt z nejlěpšym wěženim a zamóženim njestroňski zastojaš, wustawu a kazń zachowowaš a zašćitowaš, swóje winowatosći wědobnosćiwje społnjowaš a spšawnosć kuždej a kuždemu napšěsiwo wopokazowaš.“

Móžo se teke z religioznym zlubjenim pšisegaš.

Artikel 89 (Twórjenje wóle)

Ministraška prezidentka abo ministraški prezident póstajijo směrnice politiki kněžařstwa a jo za to napšěsiwo krajnemu sejmoju zagronity. W ramiku toš tych směrnicy kuždy čłon krajnego kněžařstwa jomu dowěrjony wobłuk nadawkow samostatnje a ze swójskeju zagronitosću pšed krajnym sejmom nawjedujo.

Artikel 90 (Nawjedowanie, wobzamknjenje, jednařstwo)

(1) Ministarška prezidentka abo ministarški prezident krajnemu kněžařstwuju pšedseda. Krajne kněžařstwo wobzamknjo swóje rozsuzenja z wětšynu glosow. W paže rownosći glosow rozsuzijo glos ministarškeje prezidentki abo ministarškego prezidenta.

(2) Ministarška prezidentka abo ministarški prezident wugbajo swóje nadawki pó jednařskem póřeže, kótaryž jo krajne kněžařstwo wobzamknuło.

Artikel 91 (Pšawo zastupowanja, dogrona)

(1) Ministarška prezidentka abo ministarški prezident kraj pó wenkownem zastupuju. Wóna abo wón móžo toš to pšawo na drugego člonka krajnego kněžařstwa abo na pódrědowane městna pšenjasć.

(2) Statne dogrona, wósebnje dogrona, kenž se na pšedmjaty kaznidawařstwa pšošěguju abo wudawki pominaju, za kótarež etatowe srědki njejsu pšedwižone, trjebaju pšigłosowanje krajnego sejma.

Artikel 92 (Pšawo wobgnaženja)

Ministarška prezidentka abo ministarški prezident wugbajo za kraj w jednotliwem paže pšawo wobgnaženja. Wón abo wóna móžo toš to pšawo na drugego pšenjasć.

Artikel 93 (Zastojnice a zastojniki)

Krajne kněžařstwo pówołajo a puščijo zastojnice a zastojnikow kraja. Wóno móžo to pšawo na drugi gremium pšenjasć.

Artikel 94 (Winowatosć krajnego kněžařstwa k informěrowanju)

Krajne kněžařstwo ma winowatosć, krajny sejm a jogo wuběrki docasnje a dokradnje informěrowaš wó pšigótowanju kaznjow a wukazow, wó zasadnych pšašanjach teritorialnego ředowanja, wó planowanju městnow za industrielne investicije a pšewježenju wjelikich pšedewzešow. To samske plaši za sobustatkowanje w Zwězkowej raže ako teke za zgromadne žěło ze Zwězkom,

z krajami, z drugimi statami a z Europskeju uniju, dalokož se jedna wó temy zasadnego wóznama. Artikel 56 pódstawk 4 wótpowědnje płaši.

Artikel 95 (Njeznjasliwosć)

Čłonki krajnego kněžařstwa njesměju žeden drugi płašony zjawny amt, žedno rucnikařstwo abo druge pówołanje wugbaš. Žeden čłonk krajnego kněžařstwa njesmějo pšedewzešeju abo jadnomu jogo organow pšislušaš, kenž zaměr góspodařskeje cynitosći ma. Wó wuwzešach rozsuzijo krajny sejm.

4. wótrězk: Zastojnstwo

Artikel 96 (Organizacija zastojnstwa)

(1) Organizacija statnego krajnego zastojnstwa a ředowanje zagronitosćow se pšez kazń abo na zakłaže kazni póstajijotej. Nadawki, ako mógu se wót pódrědowanych zastojnskich instancow spuščobnje a zmyslapońnje spońiš, maju se toš tym pširědowaš.

(2) Załoženje statnych zastojnstwow słuša do zagronitosći krajnego kněžařstwa. Wóno móžo toš to pšawo na drugi gremium pšenjasć.

(3) Nadawki zastojnstwa spońuju zastojnice a zastojniki a pšislušnice a pšislušniki zastojnstwa, kenž žěljaju wót partajow njewótwisnje a su wustawje a kaznjam zawězane. Zastojnice a zastojnikii zložuju službnu pšisegu. Pšistajone zložuju zlubjenje.

Artikel 97 (Komunalne samozastojnstwo)

(1) Gmejny a gmejske zwězki maju pšawo samozastojnstwa. Kraj smějo jano pšawniski doglěd napšešiwo gmejnam a gmejskim zwězкам wugbaš.

(2) Gmejny a gmejske zwězki spońuju we swójom teritoriju wšykne nadawki měštneje zgromadnosći, ako pó toš tej wustawje abo pó kazni drugim měštnam njepšistuje.

(3) Kraj móžo gmejny a gmejske zwězki pšez kazń abo na zakłaže kazni zawězaš, nadawki kraja do statka stajiš a se pši tom pšawo pšikaza pó pšawniskich pšedpisach wobchowaš. Gaž se gmejny a gmejske zwězki pšez

kazń abo na zakłaże kazni k społnjenju nowych zjawnych nadawkow zawěžu, pótom maju se pši tom póstajenja za zarownanje kostow wujadnaś. Zawinujuli toś te nadawki wěcej kostow za gmejny a gmejske zwězki ako howacej, ma se za to wótpowědne finacialne wurownanje k dispoziciji stajíš.

(4) Gmejny a gmejske zwězki deje se ako nejwuše komunalne zwězki zawcasa napšašowaś, pjerwjej až se pšez kazń abo pšawniski wukaz powšykne pšašanja zrěduju, kótarež je direktnje pótrjefiju.

(5) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 98 (Teritorialne změny)

(1) Teritorij gmejnow a gmejskich zwězkow móžo se zawinow zjawnego derjeměša dla změniś.

(2) Teritorij gmejnow móžo se pšez dojadnanje gmejnow z pšizwólenim amta za pšawniski doglěd, pšez kazń abo na zakłaże kazni změniś. Rozpušćenje gmejnow pšešiwu jich wóli pomina wótpowědnu kazń. Pšed změnu teritorija gmejny ma se ludnosć direktnje pótrjefijonych stronow napšašowaś.

(3) Teritorij gmejskich zwězkow móžo se pšez kazń abo na zakłaże kazni změniś. Rozpušćenje jednotliwych wokrejsow pomina wótpowědnu kazń. Pšed rozsuzženim ma se wólone zastupnistwo gmejskego zwězka napšašowaś.

(4) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 99 (Gmejske danki)

Gmejny maju za społnjenje swójjich nadawkow pšawo, pó póstajenju kaznjow swójske žrědła za danki namakaś. Kraj se z pomocu finacialnego wurownanja wó to stara, až gmejny a gmejske zwězki swóje nadawki społniś mógu. We wobłuku finacialnego wurownanja maju se gmejny a gmejske zwězki na nabrankach dankow kraja wótpowědujucy wobžěliš.

Artikel 100 (Komunalna wustawowa skjaržba)

Gmejny a gmejsnje zwězki mógu wustawowu skjaržbu zapódaš z wobtwarženim, až kazń kraja jich pšawo na samozastojnstwo pó toš tej wustawje pšestupijo.

5. wótržk: Financownistwo

Artikel 101 (Góspodařski plan)

(1) Kraj ma ze swójim etatowym góspodarjenim w ramiku pótrjebnosćow celogóspodařskeje rownowagi šćitoju pširodnych žywjenskich zakładow něntejšnych a pšiducyich generacijow wótpowědowaš.

(2) Wšykne nabranki a wudawki kraja maju se do góspodařskego plana zarědowaš. W krajnych zawodach a pšiwobsejženstwach trjebaju se jano dodanki abo wótedanki zarědowaš. Dodatny góspodařski plan móžo se na jadnotliwe nabranki a wudawki wobgranicys. Góspodařski plan a dodatny góspodařski plan matej pó nabrankach a wudawkach byš wurownanej.

(3) Góspodařski plan zawěšćijo se za cas jadnego góspodařskego lěta abo za wěcej góspodařskich lět, žělony pó jadnotliwych lětach, pšed zachopjeńkom přednego góspodařskego lěta pšez góspodařsku kazń. Za žěle góspodařskego plana móžo se pšedwizeš, až płaše za rozdźelne casowe wobłuki, žělone po góspodařskich lětach.

Artikel 102 (Pšechodne społnomócnjenje)

Njejo-li až do kónca jadnego góspodařskego lěta góspodařski plan za pšiduce lěto zawěšćony, tak ma krajne kněžarstwo až do jogo nabyša płašiwosći połnomóc:

1. wšykne wudawki płašís, kenž su notne,
  - a) kazniski wobstojece institucije zdžaržaš a kazniski wobzamknjone napšawy pšewjasć,
  - b) pšawniski wobtwaržone slušnosći kraja dopoñiš,

- c) twárske žěła, wobstaranja a howacne płašenja dalej wjasć, za kótarež su se južo pšez góspodařski plan zachadnego lěta pšinoski pšizwólili;
2. kredyty nabraš až do wusokosći jadnogo běrtyla kóncnjeje sumy wótběžanego góspodařskego plana pó tsích mjasecach, dalokož nabranki z dankow a wudawki a nabranki z howacnych žřědtow wudawki pód cyfru 1 njenarownaju.

Artikel 103 (Wzeše kreditow)

(1) Etat kraja ma se zasadnje mimo dochodow z kreditow wuownaš.

(2) Glědajucy na jedno se wót normalnego položjenja wótychylajuce negatiwne konjunkturalne wuwise, móžo se wót we pódstawku 1 naspomnjoneje zasady wótychylš. W paže katastrofow pširody abo wuwzešnych situacijow nuze, ako njesu pód kontrolu stata a statne financelne položenje bejnje wobwliwuju, móžo se na zaklaže rozsuda krajnego sejma wót we pódstawku 1 naspomnjoneje zasady wótejš. Rozsud pó saže 2 ma se zwězaš z planom woplašowanja.

(3) Pšewzeše rukowanjow, garantijow abo howacnych zarucenjow, kenž mógu zawinowaš wudawki w pšiducych góspodařskich lětach, trjeba pó jich wusokosći póstajonu kaznisku połnomóc. To samske pšaši za to wót pódstawka 1 wuwzešnje dowólone braše kreditow. Za braše kreditow pó pódstawku 2 sada 1 móžo se pšedwižeš wótychylenje wót kazniski póstajoneje wusokosći w rezultaše góspodařskego pšewježenja.

(4) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 104 (Zarownanje wudawkow)

Wobzamknjenja krajnego sejma, kenž zawinuju wudawki, maju teke póstajiš, kak mógu se toš te wudawki zarownaš.

Artikel 105 (Pšestupjenja góspodařskego etata)

Wudawki wušej a zwenka góspodařskego etata trjebaju pšigłosowanje za finance zagronitego cłonka krajnego kněžařstwa. Pšizwólš směju se jano w

paže njedocakowaneje a njewótpokazajobneje pótrjebnosći. Nadrobnosći řědujo kazń.

Artikel 106 (Zlicowanje a pšespytowanje zlicowarstwa)

(1) Wó wužywanju wšych nabrankow a wudawkow, wó wobsejžeństwje a dlugu kraja ma za finance zagronity člónk krajnego kněžařstwa w pšiducem góspodařskem lěše za wulichowanje krajnego kněžařstwa krajnemu sejmoju rozpšawiš.

(2) Krajne zliceńske wuše zastojnstwo pšespytujo etatowe zlicowanje ako teke pšawosć a ekonomisku efektiwnosć etatowego a góspodařskega wježenja. Wuslědki pšespytowanja se krajnemu sejmoju a krajnemu kněžařstwoju w lětnej rozpšawje pšepódaju. Krajne kněžařstwo pšed krajnym sejmom k tomu swójó měnjenje wugronijo. Nadrobnosći řědujo kazń.

Artikel 107 (Krajne zliceńske wuše zastojnstwo)

(1) Krajne zliceńske wuše zastojnstwo jo samostatne, jano kazni zawězane nejwuše krajne zastojnstwo. Jogo člónki maju sudnikojsku njewótwisnosć.

(2) Člónki krajnego zliceńskega wušego zastojnstwa se wuzwólju wót krajnego sejma bžez debaty z wětšynu jogo člónkow. Pšed jich wuzwólowanim se pšewježo w jadnom wót krajnego sejma póstajonem wuběrku napšašowanje. Nadrobnosći řědujo kazń.

6. wótržk: Pšawnistwo

Artikel 108 (Pšawodawstwo)

(1) Sudnice a sudniki su njewótwisne a jano pšawoju a kazni zawězane.

(2) Na pšawodawstwje maju se žeńske a muske z luda ako cesnoamtske sudnice a sudniki pó póstajenju kaznjow wobželowáš.

Artikel 109 (Pówołanje sudnicow a sudnikow)

(1) Wó pówołanju do sudnikojskego amta rozsúžijo píslušny člónk krajnego kněžařstwa gromaže z wuzwólowańskim wuběrkom sudnikow. Wuběrk za wuzwólwanje sudnikow wobstoj nanejmjenjej z dweju tšešinowu z wótpóslanych. We njom muse wšykne frakcije zastupjone byś. Nawjedowanje wugbajo zagronity člónk krajnego kněžařstwa bžez pšawa na głosowanje. Nadrobnosci řědujo kazń.

(2) Prezidentki a prezidenty wušych krajnych sudnistwow se wót wuběrka za wuzwólwanje sudnikow na naraženje krajnego kněžařstwa wuzwóliju.

(3) Pó pódstawkoma 1 a 2 pówołane abo wólone sudnice a sudniki maju se wót krajnego kněžařstwa pomjenis. Wóno móžo toś to pšawo na zagronitego člónka krajnego kněžařstwa pšenjasć.

(4) Zarědujo-li kraj z drugimi krajami zgromadne sudnistwa, móžo se pšez statne dogrono wóthylne póstajis.

Artikel 110 (Cesnoamtske sudnice a sudniki)

(1) Cesnoamtskim sudnicam a sudnikam njesměju dla jich žětabnosći žedne škódy nastaš. W jich amtskem casu jo wupowěženje abo pušćenje jano dowólone, gaž fakty pšedlaže, kenž žěłodawajucym a službudawajucym pšawo na wupowěženje bžez komuženja daju.

(2) Cesnoamtske sudnice a sudniki mógu sebje pši sudnistwach zastupnistwo wuzwólis, kótarež jich zajmy zastupuju a maju w swójej funkciji pšawo na dalejkubłanje.

Artikel 111 (Pšeskaržba sudnice abo sudnika)

Gaž se sudnica abo sudnik we službje abo zwenka služby pšejšo pšešiwu zasadam Zakładneje kazni abo pšešiwu pórědoju pó pšawach wustawy kraja, móžo Zwězkowe wustawowe sudnistwo z wětšynu dweju tšešinowu na pšosbu wětšyny člónkow krajnego sejma póstajis, až ma se sudnica abo sudnik do drugogo amta pšesajis abo na wuměnik pódaš. W paže pšestupjenja z wótpóglědom móžo se pušćenje wugronis.

Artikel 112 (Wustawowe sudnistwo)

(1) Wustawowe sudnistwo kraja jo jadno wšym drugim wustawowym organam napšešiwu samostatne a njewótwisne sudnistwo kraja.

(2) Wustawowe sudnistwo wobstoj z prezidentki abo prezidenta, wiceprezidentki abo wiceprezidenta a sedym dalšych wustawowych sudnicow a sudnikow. Wustawowe sudnistwo jo zestajone pó tšešinach z pówołańskich sudnicow a sudnikow, z čłonkow z wopšawnjenim za sudniski amt abo diplomowych juristkow a juristow a z čłonkow, kenž toš te wuměnenja społniš njetrjebaju.

(3) Pšez kazń móžo se licba sudnicow a sudnikow na dwanasćo zwušys a sudnistwo se na dvě kupce za wusudy rozdžěliš.

(4) Wustawowe sudnice a sudniki se wót krajnego sejma bžez debaty na žaseš lět wuzwóliju. Pši wuzwólowanju ma se na to glědaš, až su politiske mócy kraja we pšiměrjonej licbje z naraženjami zastupjone. Zasejwuzwólowanje njejo móžne. Do wuzwólowanja pšewježo se napšašowanje w jadnom wót krajnego sejma póstajonem wuběrku. Wuzwólone su te wósoby, kenž su w pótajmnm wótgłosowanju dostali głose wětšiny wót dweju tšešinowu čłonkow krajnego sejma.

(5) Wuzwólíš móžo se, chtož jo nanejmjenjej pšatsišazasca lět stary a se do Zwěžkowego sejma wólíš móžo. Čłonki wustawowego sudnistwa njesměju žednomu drugemu wustawowemu organoju Zwěžka abo kraja pšisłušaš.

(6) Nadrobnosci ředuju kazń, kótaraž móžo teke granicu za nejwuš starstwo pšedwižeš.

Artikel 113 (Pšisłušnosť wustawowego sudnistwa)

Wustawowe sudnistwo rozsužijo:

1. wó wukładowanju toš teje wustawy w padach zwady dla rozměry pšawow a winowatosćow jadnogo wušego krajnego organa abo drugih wobžělonych, ako pó toš tej wustawje abo pó jadnańskem póřeže krajnego sejma abo krajnego kněžastwa swójske pšawa maju;
2. pši rozdžělnych měnjenjach abo cwiblowanjach dla formelneje abo wěcowneje pšezjadnosći krajnego pšawa z toš teju wustawu na pšosbu krajnego kněžastwa abo jadneje pšiny čłonkow krajnego sejma;

3. wó pšezjadnosći jadnej krajnej kazni z toš teju wustawu, gaž jo sudnistwo jadnanje pó artiklu 100 pódstawk 1 Zakładnej kazni wusajziło;
4. wó wustawowych wobšěžkanjach (artikel 6 pódstawk 2);
5. we wšych drugih nastupnosćach, ako su se jomu z toš teju wustawu abo pšez kazń pšipokazali.

7. wótrězk: Pšechodne a kóncne póstajenja

Artikel 114 (Wótpórany)

Artikel 115 (Wustawu dawajuca zgromažina)

(1) Wustawa zgubijo swóju płašiwosć, gaž jo wustawu dawajuca zgromažina nowu wustawu z wětšynu dweju tšešinowu swójjich člonkow wobzamknuła a gaž jo w ludowem rozsuzě wětšyna wótgłosujucych nowej wustawje pšigłosyła.

(2) Bergarški a bergarje maju pšawo, pomináš wólbú za wustawu dawajuca zgromažinu, kótaraž nowu krajnu wustawu wužěłajo. Za to jo dežato žaseš procentow do głosowanja wopšawnjonych wótpowědnu iniciatiwu pódpisaš.

(3) Wó pšewježenju wólbje dla wustawu dawajucej zgromažiny wótmějo se ludowy rozsud. Wuzwólowanje se pšewježo, gaž dvě tšešinje tych, kenž su swójj głos wótedali, ale nanejmenjej počojca do głosowanja wopšawnjonych, jo pšigłosyła.

(4) Krajny sejm móžo z wětšynu wót dweju tšešinowu swójjich člonkow pšez kazń wólbú wustawu dawajucej zgromažiny wobzamknuš.

(5) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 116 (Noworědowanje ruma Bramborska - Barliń)

(1) Pši wugótowanju dojadnanja za zjadnošenje krajowu Bramborska a Barliń ma se krajny sejm docasnje a wobšyrnje wobžělowaš. Dojadnanje trjeba za swójo ratificěrowanje pšigłosowanje dweju tšešinowu člonkow krajnego sejma ako teke pšigłosowanje pšez ludowy rozsud pó póstajenju dojadnanja.

(2) Dojadnanje pó pódstawku 1 móžo pśedwiześ, až se wót jogo nabyša płašiwosći sem až k wutwórjenju zgromadnego kraja pšawa krajnego sejma a krajnego kněžařstwa pšepódaju na zgromadne gremije a wuběrki krajowu Bramborska a Barliń.

Artikel 117 (Nabyše płašiwosći wustawy)

Toś ta wustawa nabydnjo płašiwosć na dnju pó jeje pšipowěženju.

Změny wustawy

čl.	změnjeca kazń	změnjone artikle	forma změny
1.	Kazń wó dogronje nowego rědowanja, artikkel 2 datum: 27.06.1995 městno namakanja: GVBl. I b. 150	art. 22 pódst. 3 art. 62 art. 116	změnjony změnjony nowo formulěrowany
2.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska datum: 10.03.1997 městno namakanja: GVBl. I b. 4	art. 22 pódst. 5	dodany
3.	Kazń k změnje artikla 112 pódstawk 4 Wustawy ako teke kazni wustawowego sudnistwa , artikkel 1 datum 24.06.1997 městno namakanja: GVBl. I b. 68	art. 112 pódst. 4 sada 5	nowo formulěrowana
4.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska a kazni wustawowego sudnistwa Bramborska, artikkel 1 datum: 07.04.1999 městno namakanja: GVBl. I b. 98	preambla art. 22 pódst. 2 art. 62 pódst. 1 art. 65 art. 74 pódst. 1 art. 77 pódst. 4 art. 78 pódst. 1 art. 81 pódst. 1 art. 87 sada 1 art. 94 sada 2 art. 96 pódst. 1 art. 97 pódst. 3 art. 109 pódst. 3 art. 112 pódst. 6 art. 114 sada 2	změnjona změnjony změnjony změnjony šmarjony změnjony změnjony změnjona změnjona nowo formulěrowany změnjony změnjony změnjony změnjona
5.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska datum: 16.06.2004 městno namakanja: GVBl. I b. 254	art. 109 pódst. 4	dodany
6.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska datum: 07.07.2009 městno namakanja: GVBl. I b. 191	art. 81 pódst. 4	dodany
7.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska datum: 19.12.2011 městno namakanja: GVBl. I/ 2011/ čl. 30	art. 22 pódst. 1 sada 1 art. 22 pódst. 2 art. 77 pódst. 3 sada 1	nowo formulěrowana změnjony změnjona

wudawaŕ: Krajny sejm Bramborska, Zjawnostne źeło

zgótowanje: ARNOLD group - Großbeeren

staw: julij 2022

Toś ta publikacija wudajo se wót krajnego sejma Bramborska w ramiku parlamentariskego zjawnostnego źeła. Rozšyrjenje jo dermo. Dalejpśedawanje njejo dowólone. Wużywanije za wólbne wabjenje jo zakazane.

L A N D T A G
B R A N D E N B U R G

Krajny sejm Bramborska

Stare wiki 1, 14467 Podstupim

Telefon +49 (0)331 966-0

Faks +49 (0)331 966-1210

post@landtag.brandenburg.de

www.landtag.brandenburg.de

Slědujšo nam: